

Bangalore, la cara tecnològica de l'Índia

L'Índia s'ha convertit en una de les potències mundials de la indústria electrònica. Només a Bangalore, hi ha més de mil companyies informàtiques.

El satèl·lit Geosguhronors, a Andhra Pradesh, una de les regions amb una de les majors concentracions d'empreses d'alta tecnologia de l'Índia.

Passejar pel districte central de Bangalore, Shivaji Nagar, produeix una estranya sensació. La majoria d'edificis, ocupats per desenes de filials de les principals firmes tecnològiques del planeta, recorden més els de qualsevol ciutat del món occidental que no pas els de les populoses urbs del sud de l'Índia. Les pizzeries, les discoteques, els pubs, els cibercafès i, sobretot, el desterrament del sari en la vestimenta de les noies acaben de configurar la particularitat de la capital de Karnataka, un dels nombrosos estats de la Unió Índia que pugnen per guanyar-se l'etiqueta de Silicon Valley del sud-oest asiàtic. Els alts nivells de pol·lució, el trànsit caòtic i la brutícia amuntegada a les voreres de les avingudes s'encarreguen de retornar el caminant, en pocs instants, al continent indi. El tòpic de l'Índia dels extrems, on un riu pot ser sagrat i claveguera alhora, és de rigorós compliment també a la moderna Bangalore, una ciutat amb arrels clavades en el remot passat hindú i que, des de fa dues dècades, protagonitza un dels fenòmens econòmics i professionals més destacats de l'Índia de la darrereria del segle XX: el boom tecnològic.

La indústria tèxtil, principal motor econòmic d'aquesta ciutat provinciana, va deixar pas a partir del 1947, amb la independència del país, a la incipient indústria electrònica, militar i aeronàutica índia. La distància geogràfica respecte dels bel·licosos veïns del nord, el Pakistan i la Xina, explica en part la decisió de les noves autoritats d'instal·lar a Bangalore, i no a l'àrea de Delhi, empreses i institucions estratègiques com Bharat

Electronics, Hindustan Aeronautics, Indian Telephone Industries, el National Aerospace Laboratory i l'ISRO, l'agència espacial índia. La presència a la ciutat, des del 1911, de la principal escola d'enginyers del país, l'Indian Institute of Science, va afegir segurament més raons de pes per a la tria. Només una política d'autarquia econòmica com la practicada pels successius governs centrals des dels anys 50 va aconseguir frenar una regió que, en molts punts, presentava notables paral·lelismes amb el procés de modernització experimentat a Califòrnia a la segona meitat del segle XX. La dràstica decisió del 1977 d'expulsar les multinacionals del territori indi, defensada com a necessitat per impulsar l'economia autòctona i protegir-la de la competència exterior, va acabar d'estrangular el sector tecnològic i electrònic de Bangalore i, per extensió, de l'Índia. Però el potencial d'aquesta regió es va redescobrir el 1984, amb la relaxació de les barreres econòmiques impulsada pel gabinet de Rajiv Gandhi, i amb la política de liberalització oberta de Narashima Rao del 1991. És bastant significatiu que la primera multinacional tecnològica que va tornar al país després de quinze anys d'exili, Texas Instruments, triés Bangalore com a destinació preferent. Un pas que no va trigar a tenir imitadors entre els grans noms de la indústria nord-americana (IBM, Hewlett-Packard, Intel, Motorola, Oracle, Silicon Graphics, AT&T...), enlluernats per la preparació tècnica demostrada per una casta de programadors anglòfons sortits de la mitja dotzena d'instituts tecnològics escampats per tot el país.

El 28% dels treballadors d'IBM, el 34% dels empleats de Microsoft i el 30% d'investigadors de la NASA són d'origen indi

Únicament a Bangalore hi ha establertes, actualment, més de 1.000 companyies informàtiques, que acumulen el 40% de les exportacions de *software* de tota l'Índia. Als carrers de la ciutat s'aixequen les seus de les vaques sagrades del ram tecnològic indi, com la rígida i jerarquitzada Tata Information Systems, l'americanitzada Infosys (la primera empresa índia a cotitzar al Nasdaq, el parquet de valors tecnològics nord-americà) i el gegant Wipro. En conjunt, el sector dóna feina a gairebé 80.000 professionals de les noves tecnologies de la informació, formats en la vuitantena d'escoles tècniques que hi ha en aquest estat meridional. En paral·lel a l'obertura del mercat i a la lenta però progressiva disminució de la corrupció burocràtica, el camp tecnològic ha rebut un notable impuls amb la política de creació de parcs tecnològics en regions com Andhra Pradesh, Kerala i el mateix Karnataka, veritables viviers d'empreses d'alta tecnologia dotats de serveis i infraestructures més propis del primer món que dels estàndards indis.

Les perspectives de futur són prometedores. Segons el Nasscom, el principal gremi informàtic, l'any 2008 l'Índia estarà en condicions d'exportar *software* per valor de 50.000 milions de dòlars, tret que l'alentiment de la nova economia als EUA ho impedeixi. Perquè, en la darrera dècada, la florida del sector tecnològic indi ha anat íntimament lligada al creixement de regions nord-americanes com Califòrnia i Boston. El 28% dels treballadors d'IBM, el 34% dels

empleats de Microsoft i el 30% d'investigadors de la NASA són d'origen indi, unes xifres que s'enfilen fins al 40% si ens fixem en els equips fundadors d'empreses *punt-com* de Silicon Valley. Amb sous fins a 10 vegades més alts que a Bangalore, no és estrany explicar la fal·lera d'una bona part d'informàtics indis per aconseguir el famós visat H-1B, atorgat pel Govern nord-americà a professionals altament qualificats. Èxits personals com el de Sabeer Bhatia tenen molt a veure en la fugida de cervells. Aquest jove programador de Bangalore va fer-se un lloc en la mitologia índia el 1997, quan va vendre per 400 milions de dòlars el seu sistema de correu electrònic per a web, Hotmail, al gegant de la informàtica Microsoft. Seguint els passos de Bhatia, nombrosos enginyers indis han saltat l'oceà per instal·lar-se al nord de Califòrnia, en un moviment que només la desaceleració del sector tecnològic dels EUA actual pot capgirar amb l'aparició d'un fenomen desconegut fins ara: la tornada de 50.000 informàtics a l'Índia per manca de perspectives a Silicon Valley. Sigles com B2B (*back to Bangalore*) i B2C (*back to Chennai*, la capital de Tàmil Nadu) resumeixen una situació que, ben canalitzada per les institucions regionals i centrals índies, podria ajudar a establir unes bases sòlides per al sector tecnològic gràcies a l'experiència i el coneixement acumulats per aquesta legió d'informàtics passats pel sedàs nord-americà. Segons l'experta AnnaLee Savenian, de la Universitat de Califòrnia a Berkeley, els polítics tenen

ara l'oportunitat d'accelerar el procés de renovació industrial creant incentius per atreure cap a l'Índia enginyers "exiliats" com a emprenedors, assessors i inversors. En aquesta línia treballa el Govern nacionalista hindú del Bharatiya Janata Party d'Atal Behari Vajpayee, decidit a modernitzar el país a remolc de les noves tecnologies amb la institució d'un Ministeri per a la Societat de la Informació el 1999 i la liberalització de les telecomunicacions. La publicitat oficial no dubta a vendre Bangalore com a paradís de l'*outsourcing* (subcontractació de serveis), amb uns estalvis aproximats del 70%. L'ampli ventall d'empreses d'alta tecnologia instal·lades a la ciutat permeten reparar sistemes a distància i a bon preu, mantenir *call centers* per a grans corporacions mundials, i dissenyar webs i productes multimèdia. Uns esforços de les diverses administracions ben intencionats, però que sovint obliden la realitat social de base d'un país on el 26% de la població viu en l'extrema pobresa. I, encara més important, on les desigualtats socials i l'índex de natalitat estan disparats. Per absorbir els 15,5 milions de nens que neixen anualment a l'Índia s'haurien de crear 127.000 escoles i 373.000 places de mestres, 2,5 milions de llars, 4 milions de llocs de treball i 6 milions de tones de menjar cada any. La tecnologia no pot ser l'única solució als grans problemes estructurals que arrossega un país amb un 75% de població rural i gairebé un 50% d'analfabets.

Martí Crespo